

עדכון מבית מדרש להלכה בהתיישבות- אמונת אי"ש | תמוז תשע"ח

לאתר של בית מדרש <

סוגיות אקטואליות בנושאים שונים הנוגעים למצוות התלויות בארץ

תרומה או חלה שהתערבה בחולין

הפרישו חלה כדון, אבל למרבה הצער חתיכת הבצק שעשו אותה חלה התערבה בבצק המיועד לאכילה, ולא יודעים היכן היא, מה דין תערובת זו? בעיה דומה יכולה להיווצר גם בהפרשת תרומות ומעשרות, לאחר שהפרישו תרומה גדולה ותרומת מעשר והחלק שהופרש היה מונח ליד הפירות, התערב אותו החלק עם שאר הפירות. מה דין התערובת? נדגיש שמחמת שכיחות בעיה זו הצעתינו, שלעולם החלק המופרש לחלה או לתרומות יונח בצד הפירות על גבי נייר או שקית כדי שיהיה ניכר היטב, ומיד אחרי ההפרשה לעטפו ולהניחו באשפה ובהפרשת חלה מיד אחרי ההפרשה להכניסה לשקית עד שריפתה. דין התערובת תלוי בכמות הכללית של התערובת.

- הדיון הוא שאם החלה או התרומה התערבו בחולין שיש בו פי מאה מהחלה או מהתרומה, החלה או התרומה בטלים. וכדי שיהיה מותר לאכול את התערובת צריך להרים מהתערובת כשיעור החלה או התרומה שהתערבו, ולנהוג במה שמורים כדון החלה או התרומה והתערובת מותרת באכילה.

אם החלה התערבה בחולין יתכן שיש בחולין פי מאה ממנה. זה תלוי בגודל העיסה ובגודל החתיכה שלקח לחלה. אך כאשר התרומה והתרומת מעשר התערבו בחולין שהופרשו מהם, כמעט לא שייך שיהיה בחולין פי מאה מהם כיון שהחלק המופרש הוא **יִתְבַּר** ממאית (1%), ואז אינו בטל. זה יתכן רק כאשר חלק מהתרומות שהופרשו התערבו בחולין.

- אם אין בחולין פי מאה כנגד החלה או התרומות נאסרה כל התערובת באכילה, ובכדי להתירה באכילה צריך להישאל על ההפרשה, ולבטל אותה ואח"כ להפריש מחדש את החלה או את התרומות והמעשרות.

כיצד נשאלים?

- באים לפני שלושה אנשים שידועים מה זה נדר ומה זה התרת נדר [בפתח ובחרטה].
- יש לעמוד בפניהם [נהגו שהנשאל עומד והמתירים יושבים].
- המתירים יכולים להיות קרוביו [אבל בעל אינו יכול להיות אחד מהמתירים לאשתו מפני שאשתו כגופו].
- המפריש יאמר בפני שלושה: "הפרשתי חלה (תרומות) והיא התערבה בחולין וכיון שלא הרווחתי מההפרשה שהכל אסור באכילה אני מתחרט למפרע על ההפרשה שעשיתי ואילו הייתי יודע שאתחרט לא הייתי מפריש כן".
- המתירים יאמרו לו "מותר לך" והמנהג שיאמרו כך ג' פעמים, או יאמרו "אין כאן חלה" או "אין כאן תרומה". והפירות נעשים טבל כבתחילה.

- לאחר השאילה צריך להפריש שוב חלה או תרומות ומעשרות. נחלקו הפוסקים האם יש לברך על הפרשה זו השניה או שמא הברכה על ההפרשה הראשונה עלתה גם להפרשה זו. ומספק לא יברך.

מתי אי אפשר להשאל?

במקרה שכבר נאכל חלק מהבצק או מהמאפה שהופרש ממנו חלה, או נאכלו חלק מהפירות שהפרישו מהם תרומות ומעשרות, אי אפשר להישאל על ההפרשה, מכיוון שעל ידי השאלה מתבטלת ההפרשה הראשונה ונמצא שמי שאכל, אכל טבל. במקרה זה אין עצה אלא לשרוף את כל העיסה או לעטפה ולהניחה באשפה ולעטוף ולהניח באשפה את כל הפירות שהתערבה בהם התרומה.

שאלות שנשלחו ל"שאל את הרב" באתר בית המדרש להלכה

שאל את הרב

אשה שהפרישה חלה והתערבה החלה בעיסה, האם יכולה לעשות את בעלה שליח להישאל בפני ג' אנשים, או שעליה להישאל בעצמה?
תשובה: הלכה פסוקה בשו"ע [נ] שאין להישאל על ידי שליח, אלא המפריש בעצמו צריך לבוא בפני שלושה המתירים, אבל אשה יכולה לשלוח את בעלה שישאל בשבילה מפני שאשתו כגופו. על האשה להגיד לבעלה שישאל על מה שהפרישה ויאסוף לשם כך ג' אנשים.
אם האשה אומרת לבעלה במפורש שיאסוף שלושה אנשים לצורך ההתרה יש להקל שיכול גם לאסוף שלושה לצורך כך. אך אם לא אמרה לו כך הוא יכול להתיר רק בפני שלושה אנשים שכבר יושבים יחד ואינו יכול לאוספם בשביל ההתרה.

האם אפשר להישאל דרך הטלפון?

תשובה: בשעת הדחק כשאינן אפשרות לאסוף ג' אנשים במקום שנמצא המפריש, אפשר להישאל דרך הטלפון (דרך הרמקול) באופן שלושת האנשים ישמעו את הדברים ביחד, ויאמרו את נוסח ההתרה. ואע"פ שלא מועיל להישאל על ידי שליח מכל מקום מועיל להשאל דרך הטלפון כיון שהמפריש בעצמו נשאל. [הוראת מרן הגרי"ש אלישיב].

[1] יו"ד רכח סעי' טז

עוד משהו שקורה בבית המדרש וכדאי לדעת עליו

שיעורים במצוות התלויות בארץ ע"י רבני בית המדרש

רבני בית המדרש ישמחו להגיע לשובכם ולמסור שיעור במצוות התלויות בארץ

לפרטים ניתן לפנות למזכירות בית המדרש

בדוא"ל bhl@bhl.org.il

בטלפון 02-6488888

במסגרת בית ההוראה ע"ש הרב רזנברג זצ"ל
עונים רבני בית ההוראה במשך שעות היממה לשאלות הלכתיות
בטלפון 02-6488888 שלוחה 31.
ראש בית המדרש הגאון רבי יוסף אפרתי שליט"א
עונה בימים ראשון, שני ושלישי בין השעות 12:00 - 12:30 בשלוחה 5.
ניתן לקבל מידע או לשאול שאלות באתר בית המדרש להלכה בהתיישבות,
[או בכתובת האימייל bhl@bhl.org.il](mailto:bhl@bhl.org.il)

בברכת קיץ בריא.
מזכירות בית המדרש